Úhradová vyhláška 2026

Mgr. Tomáš Troch
ředitel odboru regulace cen a úhrad
Ministerstvo zdravotnictví České republiky

Seminář AV

Dne 19. listopadu 2025

Základní otázka

Proč je úhradová vyhláška na rok 2026 opět deficitní??

Původní návrh úhradové vyhlášky

- Úhradová vyhláška je politický dokument – ovlivněna volbami do PS

- Verze Úhradové vyhlášky 2026 do připomínkového řízení:
  - Deficit cca 6,5 mld. Kč
  - Racionalizace úhrad a úsporná opatření (nemocnice, komplement, centrové léky)
  - Systémové změny – cenová soutěž, úhrady napříč pojišťovnami, sjednocení sazeb DRG
  - Podpora segmentů budoucnosti – následná péče, domácí péče, jednodenní péče
  - Vysoké „předvolební“ růsty úhrad pro politicky citlivé segmenty

Polarizace vítězů a poražených – ztráty z ÚV 2026 vysoce koncentrovány

Volby – rozcestí

Dvě možné verze úhradové vyhlášky po připomínkách

Varianta „vyrovnaná ÚV“

- Zachování úsporných opatření
- Akceptace připomínek dále snižujících náklady (řada dobrých připomínek od ZP)
- Odbourání „předvolebních“ úliteb
- Snížení polarizace v růstu úhrad
- Navýšení regulace

⇒ Restriktivní, ale vyrovnaná vyhláška

⇒ Vysoce nepopulární mezi poskytovateli, obzvláště u nemocnic

Varianta „deficitní ÚV“

- Zrušení nepopulárních úsporných opatření
- Akceptace dodatečných požadavků na navýšení úhrad
- Zachování „předvolebních“ úliteb
- Neakceptace připomínek ZP
- Snížení polarizace v růstu úhrad

⇒ Deficit 15-20 mld. Kč

⇒ Populární u poskytovatelů, potřeba navýšení příjmů systému

Příjmy a výdaje systému – teorie her („vězňovo dilema“)

Rozhoduje o příjmech

Rozhoduje o výdajích

	Nízké příjmy	Vysoké příjmy
Nízké výdaje		
Vysoké výdaje		

Příjmy a výdaje systému – teorie her („vězňovo dilema“)

Rozhoduje o příjmech

Rozhoduje o výdajích

	Nízké příjmy	Vysoké příjmy
Nízké výdaje	Vyrovnané, efektivní, nepopulární	
Vysoké výdaje		

Nízké příjmy a výdaje

- Společné optimum
- Nutnost spolupráce obou hráčů
- Motivace obou stran deviovat
- Nestabilní ekvilibrium

Příjmy a výdaje systému – teorie her („vězňovo dilema“)

Rozhoduje o příjmech

Rozhoduje o výdajích

	Nízké příjmy →	Vysoké příjmy
Nízké výdaje	Vyrovnané, efektivní, nepopulární	
Vysoké výdaje		

Deviace na příjmech

- „Ve zdravotnictví chybí peníze“
- „Fialova vláda vzala ze zdravotnictví 14 mld. Kč“
- „Je třeba navýšit platbu za státní pojištěnce“

Příjmy a výdaje systému – teorie her („vězňovo dilema“)

Rozhoduje o příjmech

Rozhoduje o výdajích

	Nízké příjmy →	Vysoké příjmy
Nízké výdaje	Vyrovnané, efektivní, nepopulární	(Přebytek) => Kompenzační vyhláška
Vysoké výdaje		

Nízké výdaje a vysoké příjmy

- „Není na platy“
- „Likvidace nemocnic“
- „Nutnost kompenzovat škody způsobené restriktivní úhradovou vyhláškou“

=> Kompenzační zákon a vyhláška/Memorandum o navýšení ú

Příjmy a výdaje systému – teorie her („vězňovo dilema“)

Rozhoduje o příjmech

Rozhoduje o výdajích

	Nízké příjmy →	Vysoké příjmy
Nízké výdaje	Vyrovnané, efektivní, nepopulární	(Přebytek) => Kompenzační vyhláška
↓ Vysoké výdaje		

Deviace na výdajích

- Omezení nepopulárních opatření
- Vytvoření prostoru pro růst platů
- Předejití tvorby kompenzační vyhlášky

Příjmy a výdaje systému – teorie her („vězňovo dilema“)

Rozhoduje o příjmech

Rozhoduje o výdajích

	Nízké příjmy →	Vysoké příjmy
Nízké výdaje	Vyrovnané, efektivní, nepopulární	(Přebytek) => Kompenzační vyhláška
↓ Vysoké výdaje	Deficitní úhradová vyhláška	

Nízké příjmy a vysoké výdaje

- Deficitní úhradová vyhláška
- Snížení zůstatků pojišťoven na polovinu
- Hrozba prodlení plateb poskytovatelům

=> Granát/kostlivec ve skříni pro příští vládu

Příjmy a výdaje systému – teorie her („vězňovo dilema“)

Rozhoduje o příjmech

Rozhoduje o výdajích

	Nízké příjmy	Vysoké příjmy
Nízké výdaje	Vyrovnané, efektivní, nepopulární	(Přebytek) => Kompenzační vyhláška
Vysoké výdaje	Deficitní úhradová vyhláška	Vyrovnané, neefektivní, populární

Vysoké příjmy a výdaje

- Navýšení příjmů pro kompenzaci deficitu
- Neefektivní růsty úhrad
- Výherci = poskytovatelé
- Poražení = státní dluh, efektivita systému

= Nashovo ekvilibrium (stabilní, očekávatelná rovnováha) za situace nespolupráce hráčů

Závěr

Úhradová vyhláška není deficitní…

… pouze příjmy systému ještě nebyly navýšeny.

Co s tím?

1. Odpolitizovat systém veřejného zdravotního pojištění
   - Zrušit úhradovou vyhlášku, posílit roli pojišťoven
   - Ponechat automatickou valorizaci příjmů

   => Nereálné. Zdravotnictví JE politické téma, všude v EU.

2. Nic s tím dělat nejde
   - „Deficitně-populistická smyčka zkázy (deficit-populism doom loop)“ (*The Economist, Aug. 2025*)
   - Mechanismy demokracie a teorie her vedou k stále vyššímu zadlužení a ve výsledku k hyperinflaci

   => Reálné, ale těžko se s tím smířit. Je třeba něco dělat.

3. Prohloubit spolupráci na systémových změnách
   - Roztříštěnost odpovědnosti za fungování zdravotnictví v ČR
   - Reálné změny vyžadují spolupráci MZ, ZP, politiků a regionů
   - Není důležitý proces, ale výsledky

Příklad – reforma nemocniční sítě

- Podmínky úspěšné realizace reformy nemocniční sítě:
  - Změna smluvní politiky
  - Změna úhradových podmínek
  - Podpora jednodenní, stacionární, domácí, následné a sociálně-zdravotní péče
  - Zavedení typologie nemocnic
  - Koncentrace specializované péče
  - Změny ve vzdělávání a akreditacích
  - Změny v personální vyhlášce a vyhlášce o místní a časové dostupnosti
  - Investiční podpora transformace sítě
  - Stanovení transformačních plánů pro nemocnice
  - Změny v územním plánování a dopravní infrastruktuře
  - Informační a osvětová kampaň

Příklad – reforma nemocniční sítě

- Podmínky úspěšné realizace reformy nemocniční sítě:
  - Změna smluvní politiky
  - Změna úhradových podmínek
  - Podpora jednodenní, stacionární, domácí, následné a sociálně-zdravotní péče

  Zdravotní pojišťovny

  - Zavedení typologie nemocnic
  - Koncentrace specializované péče
  - Změny ve vzdělávání a akreditacích
  - Změny v personální vyhlášce a vyhlášce o místní a časové dostupnosti
  - Investiční podpora transformace sítě

  Ministerstvo zdravotnictví

  - Stanovení transformačních plánů pro nemocnice
  - Změny v územním plánování a dopravní infrastruktuře
  - Informační a osvětová kampaň

  Regiony a zřizovatelé

Děkuji za pozornost